

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine

„OBRRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:

pololetno Din 40—

polletno Din 20—

posamezna številka . . . Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih
zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
so ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Pوناتiski dovoljeni le s
navedbo vira.Štev. pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.800.

XIII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 7. novembra 1930.

Štev. 45.

Novi obrtni zakon.

Vprašanje obrtnega zakona je stopilo v fazo končne odločitve. Na podlagi raznih predlogov, ki so jih stavile poedine pozvane korporacije ministrstvu trgovine in industrije za izpopolnitev in izpremembo obrtnega zakona, je bil v ministrstvu izdelan končni osnutek tega zakona. Radi končne redakcije tega načrta so bili pozvani v Beograd strokovnjaki na polju obrtne zakonodaje iz cele države, da v komisiji na podlagi referatov ministrskih referentov inspektorja g. dr. Avgusta Pavletića in g. dr. Aramickega končno predelajo cel elaborat. Ta komisija se je na poziv ministra trgovine in industrije sestala 24. oktobra ter je delala nepretrgoma do 31. oktobra t. l. Iz Slovenije je bil pozvan kot član komisije zbornični tajnik g. dr. Josip Pretnar, ki je v teku debate o stavbnih in elektrotehničnih obrtnih izposloval zaslišanje strokovnjakov iz Dravske banovine gg. Miroslava Zupana in Ivana Bričlja ter Ivana Mihečiča in Ivana Bogataja iz Ljubljane.

Konferenco je otvoril minister Jure Demetrovič sam z izredno pomembnim nagovorom, v katerem je med drugim izvajal sledeče:

V izpolnjevanju obljube, da se bodo pri izdelavi obrtnega zakona zasliali vsi zainteresirani gospodarski krogi, je razposlalo ministrstvo trgovine in industrije koncem marca t. l. zainteresiranim ministrstvom, banknim upravam, gospodarskim zbornicam in glavnim gospodarskim organizacijam v celi državi načrte zakona o obrtnih z željo, da izrazijo svoja mnenja in predloge. Temu pozivu so se odzvale imenovane oblasti in ustanove z jako izčrpnimi poročili o vsakem vprašanju, katerega je obdelal zakonski načrt. Z zadovoljstvom sem konstatiral, da je načrt bil razen malih izjem sprejet z res iskrenim in enodušnim priznanjem za vloženi trud in delo.

V istočasno se je konstatiralo, da je s tem načrtom v glavnem zadoščeno današnjim željam in zahtevam naših gospodarskih krogov. Da bi se vsaj približno dobila slika o izvršenem delu, je treba poudariti, da je moralo ministrstvo pregledati in strokovno oceniti okrog 300 raznih mišljenj, od katerih se je vsako prevdarilo in ocenilo s polnim upoštevanjem. Treba je bilo tudi čisto, da se kako vprašanje uredi povsem nanovo, ker se ni urejeno v kakih drugih zakonodajih. Treba je bilo stopiti v neposredni stik s strokovnjaki. V tem cilju so bile prirejene mnoge konference, ker je bilo potrebno, da se zakonski načrt postavi na ono višino, ki v mnogem primeru presega tudi ona zakonodavstva, ki so služila za predlog pri izdelavi zakonskega načrta. Poleg vsega tega in izpolnjujoč svoje prejšnje obečanje želim še enkrat, da dam priliko posebnim strokovnjakom, da podajo svoje želje in potrebe našega gospodarstva, da se jim more, kolikor so upravičene, ustrediti. Glede temeljnih principov, na katerih temelji zakonski načrt, je treba poudariti, da jih je vodilo načelo: določevanje norm za pravičen in nemoten razvoj gospodarskega dela v državi.

Posebna karakteristika tega zakonskega načrta v primeri z dosedanjim zakonom je sledeča:

1. logično in organsko izveden sistem zakona in norm za vsako vprašanje, tako da je osigurano sodelovanje vseh resorov, ki imajo v tem oziru interese. Poleg tega so ostale najnaprednejše in najboljše odredbe dosedanjih zakonov.

2. Trgovina je zaščiten z uvajanjem obvezne priprave.

3. Obrt je zaščiten z uvajanjem dokaza osebne strokovne izobrazbe s pomočjo strokovnih, pomožniških in mojstrskih izpitov in odrejenimi mejami napram industrijskem delu.

4. Osnovanje in neoviran razvoj nacionalne industrije, pri čemer bodo upoštevani principi državne obrambe.

5. Dviganje obrtnega pomožnega osebja na višji nivo z ureditvijo poslovnih odnošajev v sodobnem duhu.

6. Strokovna organizacija na kolektivni in strokovni osnovi v vseh vrstah gospodarstva, pri čemer se daje možnost širokega sodelovanja z izvrševalnimi oblastmi.

7. Zaščita gospodarskega dela s strogimi in uspešnimi sankcijami proti nelegalnemu delu.

Zakonski načrt predvideva državno oblast kot nositeljico funkcij obrtnih oblasti. Obrtno pravni red, izveden v zmislu obrtnega zakona, ne prihaja po vseh svojih oznakah v delokrog državnega imperija. Oblastva morajo po uradni dolžnosti vršiti najrazličnejše preglede in po organih ustvarjati razne konstatacije ter zbirati podatke in držati neposreden ter obsežen stik s strankami ter ostalimi interesi v splošno dobro. Ta način dela je dovedel do tega, da se tudi javna uprava na vsak način mora koncentrirati v eni roki pri pristojnih državnih oblastvih. Državne oblasti so tudi praktično najprimernejše za opravljanje obrtniških poslov, ker so po svoji teritorialni konstrukciji in razmeščenju najbližje in najbolj dostopne gospodarskim interesom, tako da se vsako vprašanje more rešiti najbrže in najceneje za stranko.

Zato je uradna obrtna uprava po krajih najracionalnejša in država, ki ima v rokah vso upravno oblast, ne more izpustiti niti enega od teh predmetov iz svoje pristojnosti, ker bi s tem grešila nad svojo glavno nalogo.

Ker je današnji državni oblasti v prvi vrsti dano v dolžnost, da vrne v državne roke vso javno upravo, je ta ideja prišla do izraza že v zakonu o ureditvi vrhovne državne uprave, v zakonu o notranji upravi, v zakonu o nazivu in razdelitvi države na upravna področja in v zakonu o banknih upravah. Odstopanje in ustvarjanje izjem od teh osnovnih načel bi dovedlo do skaljenja sistema naše javne uprave, a baš ta sistem je bil v vsej javnosti sprejet z navdušenjem kot edino pravilno delo, ki sanira in ureja javne razmere naše domovine.

Glede zaščite trgovine in obrta je šel ta zakon tako daleč, kakor to ni izvedeno niti v enem zakonodavstvu celega sveta.

Nadejam se, da bode v izdelavo zakonskega načrta vloženi naporu rodili uspeh v vseh panogah obrtnega dela, ki se regulirajo s tem zakonom in da bode novi zakon zdrav in čvrst temelj za soliden in krepek razvoj našega celokupnega gospodarstva. Želim, da komisija vso svojo sposobnost in vse svoje znanje vložijo v delo, ki ji je poverjeno in da z objektivno oceno vseh predlogov pripomore k samemu donošenju tega temeljnega gospodarskega zakona v dobro naroda in države.

Po tem nagovoru gospoda ministra je pričela komisija svoje delo, ki je bilo jako naporno. Kolikor smo se mogli informirati, obsega novi osnutek obrtnega zakona nad 400 paragrafov in vsebuje v resnici tako dalekosežno zaščito trgovine, obrta in industrije, kakor je nima niti eden sedaj veljavni obrtni zakonov v državi, pa tudi ne obrtni zakoni v drugih državah.

Jasno je, da je bilo treba v eni ali drugi stvari žrtvovati in dopustiti medsebojne koncesije. Kakor čujemo iz vrst delavstva, donaja novi obrtni

zakon tudi delavcem in nameščencem v obrtnih podjetjih veliko zaščito, ki gre za naše razmere vendarle precej predaleč in upamo, da je komisija tozadavne določbe spravila na primereno mejo.

Seveda je bilo delo komisije samo posvetovalno in končno odloči o stavljenih predlogih še minister na podlagi referatov poročevalcev ter na podlagi zbranega gradiva in podatkov konference. Potrebno bo, da glede najvažnejših bitnih vprašanj merodajni krogi še v zadnji uri ponovno opozore gospoda ministra na svoje predloge in želje, če je to sploh še mogoče, ker ne vemo, v kakšnem štadiju je stvar in v koliko so bili naši predlogi v zadnjem načrtu vpoštevani.

Dejstvo je, da vse želje ne bodo upoštevane. Toda obrtni zakon je tako ogromno in za gospodarstvo važno delo in vsebuje ureditev tako raznovrstnih in velevažnih vprašanj, da so žrtve neizbežne in potrebne, ako hočemo, da bode ta zakon dosegel svoj namen in ustrezal vsestransko potrebam našega gospodarstva, osebno pa obrta, trgovine in industrije.

Otvoritev poučnih predavanj za obrtni naraščaj.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je priredila v pondeljek, dne 3. novembra 1930 zvečer v veliki dvorani Mestnega doma poučno predavanje za ljubljanske obrtne vajence. Predavanja se je udeležilo ca. 500 vajencev, ki so z zanimanjem sledili res lepemu in poučnemu predavanju g. Vladimira Kravosa, tajnika Narodne strokovne zveze, o Jugoslaviji.

Predavatelj je uvodoma poudaril, da bo govoril le o prirodnih lepota, nakar je prešel na zanimive podatke, ki so novi za marsikoga, ki se ima za izobraženca. Podal najprej obširno poročilo o šegah in navadah v Jugoslaviji, o razvoju obrti, trgovine in industrije, nato pa so sledili podatki zemljepisnega in narodopisnega značaja.

Balkanski polotok obsega 500.000 kvadratnih metrov površine in je po svoji velikosti med južnoevropskimi polotoki na drugem mestu.

Državna meja poteka v dolžini 965 kilometrov ob morju, dočim odpade na kopni del 3020 km. Skoro 1/4 našega državnega okvira odpade tedaj na morsko obal. Vendar država nima značaja pomorske države, temveč je spričo posebne konfiguracije tal skoro povsem celinska država. Od kopne državne meje poteka pretežni del po goratem visokem (87,2%) in le 12,5% po nizkem svetu.

Po površini je Jugoslavija na 12. mestu. Ima namreč 250.000 km² površine. Po številu prebivalstva pa na 10. mestu (12 milijonov).

Jugoslavija meji na sedmero držav: Italijo, Avstrijo, Madžarsko, Rumunijo, Bolgarsko, Grško in Albanijo.

Nad 2500 m visoke gore imajo Slovenija, Črna gora in Južna Srbija. Nad 2000 m tudi Bosna in Hercegovina in južni del severne Srbije.

Za Triglavom, ki je najvišji vrh, sledita Škrlatica (2738 m) in Djuridčevica (2677 m) v Prokletijah na albanski meji.

Najnižja mesta imamo razen ob Adriji tudi ob dolenjem Timoku ob Donavi (35) in na Vardarju pri Djevdjeliji (52 m).

Jugoslavijo moramo označiti kot državo, ki v gospodarskem oziru ne predstavlja enotnega ozemlja. Obstoji v glavnem iz dveh večjih predelov in večjega števila manjših, precej izoliranih ozemelj. Srbija predstavlja prirodno precej enotno ozemlje, ki mu je krepka vez Moravsko-vardarska dolina; k njej so dobro pridružujejo tostran Donave in Save ležeče ravnine Vojvodine in Srema, ki prihajajo radi ugodne površine in bogatih vodnih železniških zvez v krog privlačne sile Beograda. Drugi glavni predel je Hrvatska s Slavonijo, z jugovzhodno Slovenijo in nizko severno Bosno; v Sremsko-slavonski ravnini pri Kukurcu se veže s prvim predelom. Izolirane geografske enote pa predstavljajo: stara Baška, Črna gora, Dalmacija, Hercegovina z večjo južno zapadno polovico Bosne, v manjši meri tudi severozapadna Slovenija, pa tudi nekatere kotline v Južni Srbiji.

Zanimivo je, da obliva Jadransko morje našo državo od ustja Bojane do ustja Rečine med Sušakom in Reko. Z vsemi zalivi in polotoki je na tej črti naša obala dolga 1570 km.

Izmed rek je najdaljša Sava, ki je 712 km dolga.

Po veri je 46,6% pravoslavni, 39,4 rimokatoliki, 0,35 grško-katoliki, 1,8 evanglistov, 11,2 muslimanov, 0,5 izraelitov in 0,15 brez konfesije.

Predavatelj je pridružil svojemu predavanju kakih sto krasnih skiptičnih slik, počeni z našo divno Gorenjsko in vodeč nas nato skozi bajno Dalmacijo do Bosne, v Hercegovino, Hrvatsko, Južno Srbijo itd. Vse slike je predavatelj primerno pojasnil in obrazložil. Predavanje je napravilo na vajence najboljše vtis in videlo se je našemu obrtnemu nara-

ljani sprejema do 10. novembra t. l. ponudbe glede dobave ilustracijske barve in valjčne mase, glede dobave 1000 komadov nalučnikov in 500 komadov smerničnega mlečnega stekla za kretnice. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. novembra t. l. ponudbe glede dobave napisnih tablic. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 13. novembra t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg mila za pranje. — Dne 10. novembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave plošč iz azbestnega cementa. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Dne 15. novembra t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave žice, pločevine, bakrene elektrolitne pločevine, cinka in svinca. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem oddelku).

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. novembra t. l. ponudbe glede dobave 8000 kg pisane bombaževine za čiščenje in 800 kg pisanih cunj; do 14. novembra t. l. pa glede dobave 300 komadov lopat za premog. — Gradbeni oddelek Direk-

cije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. novembra t. l. ponudbe glede dobave 500 kg mila. — Prometno-komercijelni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. novembra t. l. ponudbe glede dobave 500.000 komadov transparentnih trakov. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 17. novembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg kave; do 27. novembra t. l. pa glede dobave žice. — Dne 25. novembra t. l. se bo vršila pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 5000 komadov umetnega strešnega škrlja; dne 27. novembra t. l. pa pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za gradbe v Beogradu glede dobave rezervnih avtomobilskih delov. — (Oglas sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih oddelkih).

Oddaja zakupa buffeta na postaji Koprivnica se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 29. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Prodaja polsvilenih trakov se bo vršila dne 24. novembra t. l. pri Glavni Subotički Carinarnici I. Reda v Subotici. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

LUDV.

Telefon 29-80

BARAGA**LJUBLJANA**

Šelenburgova ul. 6

**Na zalogi
ima:****Najstarejše
domače
podjetje!**

**Pisalne
Računske
Razmnoževalne
Šivalne stroje
Registrirne blagajne
Vse pisarniške
potrebščine
Posamezne dele
za vse stroje**

**Lastna najmodernejša mehanična delavnica.
Točna postrežba strank na domu!**

**Naročniki tega lista dobijo na cene
vseh strojev 7% popust v trgovini!**

Izdajanje stalnih delnic Zanatske Banke Kralj. Jugoslavije A. D.

Upravni odbor Zanatske Banke Kraljevine Jugoslavije A. D. je na svoji seji 22. oktobra t. l. odločil:

1. Da se stalne delnice Zanatske Banke Kralj. Jugoslavije A. D. izdajo v komadih po 1, 3, 5, 10 in 25 v eni delnici, t. j. delnice po Din 200—, 600—, 1.000, 2.000— in 5.000— nominalne vrednosti.

2. Da se delničarjem, kateri imajo po 1, 3, 5, 10 in 25 komadov delnic, izda po en blanket na odnosno število delnic. Onim delničarjem pa, kateri imajo kako drugo število delnic, se bode izdalo večje število delnic v komadih po 1, 3, 5, 10 in 25. Če ima delničar n. pr. 2 delnici, bode dobil 2 delnici po 1 komad, če ima 4, bode dobil eno na 3 komade

in eno na 1 komad, če ima 7, bode dobil eno na 5 komadov in 2 po en komad, če ima 12, bode dobil eno na 10 komadov in 2 po en komad, če ima 30, bode dobil eno na 25 komadov in eno na 5 komadov, če ima 51, bode dobil 2 po 25 komadov in eno na 1 komad, če ima 100, bode dobil 4 komade po 25 delnic, če ima 200, bode dobil 8 komadov po 25 delnic itd.

3. Delničarji Zanatske Banke Kraljevine Jugoslavije A. D. lahko zahtevajo, v katerem številčnem sestavu žele, da se jim izdajo delnice, ter se pri tem opozarjajo na to, da se delnice lahko izdajo samo v komadih po 1, 3, 5, 10 in 25 komadov. O tem je treba obvestiti Zanatsko Banko Kraljevine Jugoslavije A. D., Beograd, Skopljanska ul. št. 8, najkasneje do 15. novembra t. l., ker se kasnejše prijave ne bodo mogle več upoštevati.

**Uprava Zanatske banke
Kraljevine Jugoslavije A. D.**

Urarji in mehaničarji

**Vse posamezne
gramofonske dele**

po vzorcih, kakor tudi za specialne gramofonske znamke, dalje vsakovrstne

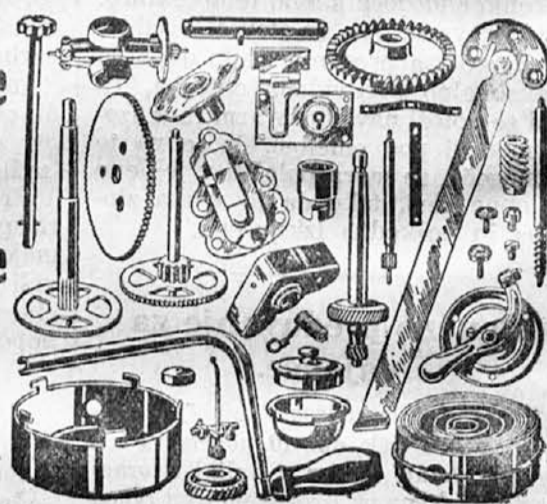
gramofonske igle

dobavlja točno in po ugodnih cenah

tovarniška zaloga gramofonov, plošč in gramof. sestavnih delov

„Gramofon“ A. Rasberger

Izvršuje za Vas vsa kočljivojša in zamudna popravila. Izdelujemo zobna kolesa, valjke, gonila itd.

Inserati

Obrtnem Vestniku

imajo

**siguren
uspeh**

Zato naprošamo vse obrtnike, da od svojih dobaviteljev preskrbe inserate za svoj obrtniški list.

Železnina orodje, okovje itd.

Porcelan

Steklenina

BOGDAN ŽILIČ

LJUBLJANA, Dunajska c. 11
(poleg Figovca)

Najboljši

firneži, laneno olje, vse vrste lakov in emajlnolakastih barv, kakor tudi kemijsko čistih, olupanih in navadnih prstenih barv vseh vrst dobite po **nizki ceni** pri tvrdki

Alojzij Keber,

Ljubljana, Marijin trg 8.

Detaljna zaloga DUKO-lakov po tvorniških cenah. — Antoxid barve zoper rjo.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam